

ذره ییــن

«آرمان ملی»؛ دیدار دبیران امنیت ملی ایران و عراق را تحلیل می کند

تهران و بغداد در برابر کاخ سفید

آرمان ملی- گروه سیاسی؛ روابط جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عراق در سال‌های اخیر، با وجود فشارهای خارجی و تحولات پرتنش منطقه، روندی رو به گسترش و راهبردی به خود گرفته است. این روابط که بر پایه پیوندهای تاریخی، فرهنگی، مذهبی و جغرافیایی شکل گرفته، امروز به یکی از ستون‌های ثبات و امنیت در غرب آسیا تبدیل شده است. ایران و عراق، پس از سال‌ها تنش و درگیری در دهه‌های گذشته، توانسته‌اند در دوه‌ده اخیر مسیر جدیدی از همکاری و همگرایی را ترسیم کنند؛ مسیری که از بازسازی اقتصاد و همکاری‌های انرژی گرفته تا هماهنگی‌های امنیتی و نظامی را در بر می‌گیرد. در عرصه اقتصادی و بخش قابل توجهی از نیازهای انرژی و کالاهای اساسی خود را از ایران تأمین می‌کند. دو کشور در سال‌های اخیر پروژه‌های مشترک متعددی در حوزه برق، گاز، حمل‌ونقل زمینی و تجارت مرزی به اجرا گذاشته‌اند. از سوی دیگر، ایران نیز عراق را نه تنها بازاری بزرگ بلکه حلقه‌ای کلیدی در مسیر ترانزیت کالا به سوریه و مدیترانه می‌داند. در حوزه امنیتی و نظامی، همکاری‌های تهران و بغداد در چارچوب توافق‌نامه‌های رسمی و غیررسمی ادامه یافته است. یکی از نقاط عطف این همکاری‌ها، امضای توافق امنیتی سال ۲۰۲۳ بود که بر کنترل مرزهای مشترک و جلوگیری از فعالیت گروه‌های مسلح در خاک عراق علیه ایران تأکید داشت. این هماهنگی‌ها در کنار تعامل مستمر نیروهای امنیتی دو کشور، به ثبات نسبی در مناطق مرزی و کاهش فعالیت‌های تروریستی انجامیده است.
باین حال، آمریکا و رژیم صهیونیستی طی سال‌های اخیر تلاش کرده‌اند با ایجاد شکاف در روابط تهران و بغداد، نفوذ ایران در عراق را محدود سازند، و اشتگتن با فشارهای سیاسی و اقتصادی، و نتل آویواز مسیر عملیات اطلاعاتی و جنگ روانی، کوشیده‌اند بغداد را از مدار تهران دور نگه دارند. با وجود این، واقعیت‌های ژئوپلیتیکی و منافع مشترک، دو کشور را ناگزیر از تداوم همکاری‌های راهبردی کرده است. با همه این‌ها حاشیه‌ها و استفاده آمریکا و اسرائیل از آسمان عراق برای حمله به ایران ولی باز هم تأثیری بر روابط دو همسایه نگذاشته است. در همین مورد به آخرین راپرتی‌های مسئولان دو کشور به دیدار علی لاریجانی با قاسم الاعرجی، دبیر شورای امنیت ملی عراق اشاره خواهیم کرد که بر همکاری دو کشور تأکید می‌کنند. در این مورد بستر می خوانید.

سوء استفاده از آسمان عراق

همانقدر که عراق به ایرانی آرام و با امنیت بالا نیاز دارد، تهران هم نمی‌خواهد بار دیگر همسایه غریبی خود را در ناآرامی ببیند. در این مورد علی لاریجانی، دبیر شورای امنیت ملی در نشست خبری مشترک با دبیر شورای امنیت ملی عراق در پاسخ به اینکه فضای هوایی عراق در جنگ ۱۲ روزه مورد سوءاستفاده اسرائیل و آمریکا علیه ایران قرار گرفت، گفت: «همان طور که آقای الاعرجی گفتند عراق نمی‌خواهد این اتفاق بیفتد؛ این یک نمونه رفتار آمریکا با کشورهای مستقل و نیز عراق است که نمی‌گذارد فضای آن در اختیار خودشان باشد و تمام صحبت آقای الاعرجی هم همین است، اما آنها (آمریکا) سوء استفاده می‌کنند. با وجود اینکه دولت عراق مستقل است، اما آمریکا نمی‌گذارد و از فضای سیاسی و امنیتی این کشور سوء استفاده می‌کند». او درباره دیدارش با همتای عراقی‌اش ادامه داد: «گفت‌وگوهایی مهمی درباره مسائل امنیتی که در سفر به عراق هم پیگیری شد، داشتیم و امروز این مسائل مرور شد. مهم‌ترین مسائلی که مورد بحث قرار گرفت حول توسعه روابط اقتصادی بین دو کشور بود. اگر بخواهیم روابط اقتصادی مان پایدار بماند باید مسائل امنیتی دو کشور هم سامان پیدا کند. ما از مواضع کشور عراق در جنگ ۱۲ روزه تشکر می‌کنیم. همچنین مواضع‌شان در مجامع سیاسی مطلوب بود. البته اسرائیل و آمریکا سوء استفاده‌هایی از خاک عراق کردند. در عین حال دوستان ما در عراق این مسأله را پیگیری می‌کردند و فکر می‌کنم سفر آقای الاعرجی به ایران سفر مهمی است و امیدوارم به تعمیق روابط دو کشور بینجامد.

تعهد بغداد به توافقات

استفاده غربی‌ها از آسمان عراق برای حمله به ایران واکنش‌های بسیاری را برانگیخت ولی در ادامه رفتار عراقی‌ها بسیاری از حاشیه‌ها راکاهش داد. قاسم الاعرجی، دبیر شورای امنیت ملی عراق که در تهران حضور دارد در نشست خبری مشترک با همتای ایرانی خود در تهران با بیان اینکه «این سفر در امتداد سفری است که لاریجانی به بغداد داشتند» گفت: «عراق با رها تانکدیک کرده است که اجازه نمی‌دهد خاکش علیه کشوری استفاده شود. ما در رابطه با سوء استفاده از خاک عراق علیه ایران در جنگ ۱۲ روزه به شورای امنیت شکایت کردیم و در نشست‌های اتحادیه عرب و تماس‌هایی که آقای سودانی با همتایانش داشت بر مخالفت عراق و فشار به همه طرف‌ها برای خودداری از استفاده از خاک عراق علیه ایران تأکید شد. امنیت ایران، جزئی از امنیت عراق است. به نفع هیچکس در منطقه نیست که جنگ دیگری رخ دهد». الاعرجی درباره اقدامات دولت در مرز با ایران اظهار کرد: «دولت و اقلیم کردستان به تهدید که با ایران درباره این مسأله امضا کرده است پایبند است. ۱۱ میلیون دلار جهت اسکان بقایای گورهای کشته‌های که ایران آنها را معاصر می‌خواند، تخصیص دادیم و ۷۷ نقطه مرزی را پاسکاری کردیم».

سه شنبه

۲۹ • ۰۷ • ۱۴۰۴

۲۸ ربیع‌الثانی ۱۴۴۷ / ۲۱ اکتبر ۲۰۲۵

سال هشتم

شماره ۲۳۳۱

«آرمان ملی» واکنش تندروها به اظهارات وزیر خارجه سابق را بررسی می‌کند

دل‌وایسان علیه ظریف

او مشهود است. جوان نیز در مطلبی نوشت: «محمد جواد ظریف مستقیماً از حرف لاوروف عصبانی شده و انتقام آن را با دروغ و دلنگ از مردم و کشور و نظامی‌هایش می‌گیرد». این در حالی است که «تسنیم» نیز ظریف را خودشیفته خواند. البته این فقط رسانه‌های تندرو نبودند که برای ظریف شمشیر از رو کشیدند بلکه چهره‌های تندرو بهارستان نیز به نوبه خود از خجالت وی در آمدند. چنانکه حمید رسایی، نماینده تندرو تهران خطاب به ظریف اظهارکرد: «اگر ذره‌ای عقل دیپلماسی داشتید اینطور عمل نمی‌کردید». حتی یکی از نمایندگان مجلس، ضمن تأکید بر لزوم سکوت ظریف، صراحتاً او را به برخورد قضایی و ورود دادستانی تهدید کرد. مجتبی زارعی عضو کمیسیون امنیت ملی عنوان کرد که اگر دکتر ظریف به‌جای این موقعیت حساس را درک نکرده دادستانی کل باید در مراقبت از امنیت ملی فوراً او احضار کند. او در شبکه ایکس خود نوشت: «حالا که روسیه به‌عنوان رئیس دوره‌ای شورای امنیت و شریک راهبردی ایران هم پایان ننگین اسنپ‌بک را اعلام کرد و حالا که بیش از ۱۰۰ کشور مستقل و غیرمتعهد جهان در نشست اوگاندا هم می‌گویند اسنپ‌بک تمام شد و حالا که دبیر شعام پیام جامع امام خامنه‌ای حکیم را به آقای پوتین برای این موقعیت خطیر تقدیم کرد؛ شما سکوت را رعایت کنید و به روند ملی در ایران واجاع جهانی ببیوندد». حسن رحیم‌پور ازغدی چهره شناخته شده جریان اصولگرا و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز ظریف را «متخصص دروغ و چاخان» خواند. پرنسپ اینجااست که تندرورها که داعیه منافع ملی و تعامل با دنیا دارند چگونه برای دیپلمات کارکنته و وطن دوستی چون ظریف شمشیر می‌کشند؛ اما برای لاوروف آغوش می‌کشایند؟ آیا منویات سیاسی، تسویه حساب‌ها و مخالفت‌های شخصی تندروها به اندازه‌ای ارزش دارد که دیپلمات برجسته‌ای چون محمد جواد ظریف را در مقابل دیپلمات کشوری دیگر قربانی کنند و از این اتفاق نیز بر خود بیانداز؟ همین نوع برخورد‌هاست که نشان می‌دهد آنچه برای تندروها اهمیتی ندارد منافع ملی است.

از دیدار با جان کری سخن گفت که در آن به وضوح گفته بود لاوروف خوستار این شده که ایران هر ۶ ماه یکبار برای تعلیق قطعنامه‌ها به شورای امنیت برود. البته ظریف به این سخنان است بازم از سوی تندروها تخریب و تخطئه می‌شود. گویی اینکه بغض، کینه و نفرت تندروها از ظریف و اقداماتش تمامی ندارد که حتی در فضای عادی جامعه به عنوان یک شهروند معمولی نیز او را مورد تخریب قرار می‌دهند. ظریفی که رهبر انقلاب او را امین، صادق، متدین، شجاع و انقلابی خواند و خود او نیز هیچگاه اقدام یا اظهارنظری خلاف واقع در منافع ملی انجام نداده و چه زمانی که بر منظر وزارت بود در آوردگاه‌های بین‌المللی از عزت و منافع ملی ایران دفاع می‌کرد و چه اکنون که در مقام یک تحلیلگر و استاد دانشگاه به بیان واقعیات در مواجهه با فضای بین‌المللی می‌پردازد نبیتی جز حفظ منافع ملی ندارد. اما واقعیت امر بر آن است که بهانه‌گیری تندروها از نفوذ کلام و تأثیرگذاری ظریف است و اینکه از صدر تا ذیل جریان خود یکی مثل ظریف ندازند و با اختلاف بسیار و شاید با ارفاق بتوانند چهره‌ای مثل سعید جلیلی را مطرح کنند. همین امر است که باعث شده تا ظریف را در هر جایی با هر سخنی تخریب کنند و انتهایماتی را به او نسبت دهند. جالب اینکه خود ظریف اساساً آنها را چندان به حساب نمی‌آورد و همین امر موجب شده تا آنها او را بیش از دیگران مورد حمله قرار دهند.

ما چرا چه بود؟

چندی پیش بود که سرگئی لاوروف وزیر امور خارجه روسیه طی اظهاراتی ادعایی در خصوص برجام و مکانیسم ماشه مطرح نمود که این بند درج شده در برجام حاصل توافقات پایانی میان محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه وقت ایران و جان کری وزیر خارجه وقت آمریکا بوده است. ادعایی که وندی شرمین معاون کری در آن زمان در کتاب خاطرات خود آن را تکذیب و عنوان کرده است که اتفاقات سازوکار ماشه در توافقات میان لاوروف و کری در برجام گنجانده شده است. اما محمد جواد ظریف نیز به این اظهارات لاوروف پاسخ داد و

آرمان ملی- گروه سیاسی؛

«چابک‌سازی دولت» یکی از مفاهیم کلیدی در حکمرانی نوین است که هدف آن افزایش کارایی، شفافیت و پاسخگویی نظام اداری در برابر نیازهای جامعه است. در ایران نیز، ضرورت اصلاح ساختار دولت و حرکت به سوی چابکی و بهره‌وری، سال‌هاست مورد تأکید کارشناسان و سیاست‌گذاران قرار دارد. در برنامه توسعه هفتم کشور، این موضوع به عنوان یکی از محورهای اصلی تحول در نظام اداری و مدیریتی مطرح شده است؛ چرا که تسکینی ساختار بروکراتیک، کندی تصمیم‌گیری، موازی‌کاری نهادها و ضعف در نظارت، به یکی از موانع عمده پیشرفت و توسعه تبدیل شده است. در دولت کنونی، چهاردهم نیز رئیس جمهوری بر لزوم چابک‌سازی دولت تأکید کرده و به‌ویژه، دارد و آن را شرط لازم برای تحقق عدالت، کارآمدی و بهبود خدمات عمومی می‌داند.

او معتقد است که بدون اصلاح ساختارهای ناکارآمد و بازتعریف نقش دولت در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، هیچ برنامه توسعه‌ای به نتیجه نخواهد رسید. باین حال، اجرای چنین اصلاحاتی همواره با مقاومت‌هایی روبه‌رو است. هر تلاشی برای کوچک‌سازی دولت، کاهش تصدی‌گری، حذف رانت‌ها و شفاف‌سازی فرایندها، منافع گروه‌هایی را تهدید می‌کند که سال‌ها از ساختار پیچیده و غیرچابک اداری بهره‌مند بوده‌اند. به همین دلیل، هر گامی در جهت تغییر، می‌تواند با حاشیه‌سازی و مخالفت روبه‌رو شود؛ وضعیتی که امروز نیز دولت‌پزشکیان با آن دست به‌گریبان است. چابک‌سازی، دولت‌تپها یک شعار مدیریتی نیست، بلکه ضرورتی است برای پاسخ به تحولات پرشتاب جهانی و نیازهای فزاینده جامعه

دولت و خصوصی سازی

حسین کنعانی مقدم، تحلیل‌گر مسائل سیاسی در این مورد که چرا دولت باید روند چابک‌سازی را در دستور کار قرار دهد، به خبرنگار «آرمان ملی» می‌گوید: «خصوصی‌سازی و اهمیت آن می‌رساند که دولت باید با اتکا به این اهمیت حضور مردم در حکمرانی دست به چابک‌سازی بزند. باید اشاره کنیم که مقام معظم رهبری چندین سال است که شعارهای سال را بر اساس مسائل اقتصادی و برای بهبود معیشت مردم اعلام می‌کند. روش‌هایی که عمدتاً مورد استفاده قرار می‌گیرد به این شکل است که دولت رقیب بخش خصوصی می‌شود و وقتی بخش خصوصی وارد مباحث اقتصادی و تولید می‌شود، با رقیب قدرتمندی که منابع مالی مثل ارز و نفت در اختیارش است مواجه می‌شود به همین

armanmeli.ir

سیاست

گزارش

سخنگوی وزارت امور خارجه

تماس‌های با واسطه بین ایران و آمریکا در روزهای اخیر انجام شده است

نمی‌توانیم ادعا کنیم که در آستانه یک روند مذاکراتی قرار داریم سخنگوی وزارت امور خارجه با اشاره به درگیری‌های اخیر پاکستان و افغانستان اظهار کرد: این درگیری‌ها ما را نگران کرد. ما هر دو طرف را به خویشتن داری دعوت و تأکید کردیم که ثبات در منطقه مهم است. ما خوشحال هستیم که نهایتاً دو طرف آتش بس اعلام کردند و امیدواریم این روند منجر به یک روند مبتنی بر تفاهم و جلوگیری از تکرار مجدد درگیری‌ها شود. اسماعیل بقایی با بیان اینکه «ما باید قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل را از بیست و ششم مهرماه خامه یافته تلقی کنیم و دبیرخانه شورای امنیت سازمان ملل نیز باید بر این اساس عمل کند»، بیان داشت: البته ما می‌دانیم که اقدام سه کشور اروپایی باعث ایجاد اشتفگی حقوقی در شورای امنیت شده است، البته مسئولیت آن با ما نیست و مسئولیت آن با سه کشور اروپایی است. وی تأکید کرد: اکثریت جامعه جهانی با رویکرد آمریکا و برخی از کشورهای اروپایی در ارتباط با سوءاستفاده آنها از سازوکارهای بین‌المللی مخالف هستند. سخنگوی دستگاه دیپلماسی تصریح کرد: روند همکاری‌های ایران و روسیه در تمام زمینه‌ها رو به رشد است، ما دارای چندین موافقتنامه مبنایی مهم با روسیه هستیم و این موافقتنامه‌ها موضوعات متعدد و متنوعی را پوشش می‌دهد از جمله همکاری‌های دفاعی. وی ادامه داد: با توجه به اینکه بنابر اعتقاد ما، روسیه و اکثریت اعضای جامعه بین‌المللی قطعنامه ۲۲۳۱ خامه پیدا کرده است، همکاری ایران و روسیه در چارچوب همکاری‌های قبلی ادامه پیدا می‌کند. سخنگوی وزارت خارجه در ارتباط با آخرین وضعیت روند تبادل زندانیان بین ایران و فرانسه و آزادی خانم مهدی اسفندیاری شهروند ایرانی بازداشت شده در فرانسه گفت: ما به جدیت این موضوع را پیگیری می‌کنیم و به نظرم در هر دو طرف اراده‌های لازم وجود دارد که موضوع را حل و فصل کنند. بقایی در ارتباط با سفر اخیر «علی لاریجانی» دبیر شورای عالی امنیت ملی به روسیه و دیدار وی با پوتین و اینکه برخی می‌گویند احتمالاً پوتین قرار است بین ایران و آمریکا میانجیگری کند، ابراز کرد: ما به صورت مستمر با دوستان خودمان در منطقه مشورت می‌کنیم این مشورت در ارتباط با موضوعات مختلفی است که مرتبط با امنیت و منافع کشور است و تماس‌ها روسیه نیز در سطوح مختلف به همین ترتیب ادامه دارد. وی افزود: در چارچوب همین ارتباطات، امروز نماینده ویژه روسیه در امور سوریه در تهران حضور دارد و قرار است با مقامات مرتبط با امور خارجه ایران دیدار و رایزنی کند. بقائی ادامه داد: این تماس‌ها در چارچوب همکاری‌ها و مشورت‌ها بین دو کشور در زمینه‌های مختلف است.

بازسازی غزه

بقائی به موضوع نشست شرم الشيخ اشاره کرد و افزود: تصمیم‌گیری درباره مشارکت در یک روند یا رویداد میان‌اتیک با این سطح از اهمیت، مستلزم بررسی‌های دقیق کارشناسی در وزارت خارجه و سایر نهاد‌های ذی‌ربط است. دیدگاه‌ها و نظرات کارشناسی تدوین شد و در نهاد‌های بالادستی مورد بررسی قرار گرفت. در نهایت، نتیجه این بررسی‌ها این بود که مشارکت در چنین رویدادی در نفع کشور و منافع ملی نیست. این دیپلمات ارشد جمهوری اسلامی ایران همچنین در ارتباط با اظهارات «رافائل گروسی» مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در ارتباط با فعالیت‌های هسته‌ای ایران گفت: ما همواره تأکید کرده‌ایم که آژانس باید بر اساس صلاحیت‌های خود و به دور از اغراض سیاسی برخی از اعضا عمل کند. وی عنوان کرد: ما همواره تأکید کردیم که آژانس باید شخصیت و عدم وابستگی خود را حفظ کند و اجازه ندهد که مورد استفاده مطلق و اغراض سیاسی آمریکا و برخی از کشورهای اروپایی قرار بگیرد. سخنگوی وزارت خارجه اظهار کرد: تماس‌های با واسطه بین ایران و طرف‌های مقابل کم و بیش در این روزها مثل قبل وجود داشته است و واسطه‌ها پیام‌هایی بین ما و آنها تبادل کرده‌اند. بقائی افزود: ولی نمی‌توانیم این ادعا را مطرح کنیم که در آستانه یک روند مذاکراتی قرار داریم. این دیپلمات ارشد جمهوری اسلامی ایران در خصوص قصد ایران برای شرکت در نشست بازسازی غزه که قرار است در مصر برگزار شود، بیان کرد: در مورد این رویداد ما هنوز به جمع‌بندی نرسیده‌ایم و باید جمع‌بندی کنیم. وی ادامه داد: در مورد اصل کمک به فلسطینی‌ها و مردم غزه همانطور که در بیانیه ۱۴ مهر خود تأکید کرد‌ایم، ما علاوه بر اینکه بر ضرورت توقف نسل‌کشی در غزه تأکید داریم از انجام هرگونه کمکی که بتوانیم به مردم غزه داشته باشیم، دریغ نمی‌کنیم. سخنگوی وزارت امور خارجه درباره گفت‌وگوها با آمریکا و این که آیا مصر میانجی جدید مذاکرات ایران و آمریکا است، تصریح کرد: تماس‌هایی بین ما و طرف‌های مقابل با واسطه کم و بیش ادامه دارد، اما این به معنای ورود به مرحله مذاکراتی نیست. وی افزود: به این جمع‌بندی برسند که مواضع و حقوق یکدیگر را محترم بشمارند و در شرایط برابر، نگرانی‌های همدیگر را مدنظر قرار دهند. ما در این مرحله نیستیم و مادامی که انتظارات و مطالبات زیادخواهان وجود داشته باشد، زمینه‌ای برای مذاکره و تفاهم شکل نخواهد گرفت. سخنگوی وزارت خارجه اظهار کرد: اساساً ما اعتقاد نداریم که موضوع هسته‌ای ما موضوع اختلاف بین‌المللی است؛ این را به اصرار و اجبار سه کشور اروپایی و آمریکا از ابتدا از سال‌های ۲۰۰۴ و ۲۰۰۳ وارد دستور کار سازمان ملل متحد کردند. وی تأکید کرد: موضوع هسته‌ای ایران به هیچ عنوان موضوع اختلافی بین‌المللی نیست؛ بهانه‌ای است که در وهله اول نخست رژیم صهیونیستی ابداع کرد و متأسفانه بر سازمان ملل متحد تحمیل کرد و بعد از آن هم سه کشور اروپایی و آمریکا به بهانه‌ها مختلف آن را ادامه دادند.